

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Πώς τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης επηρεάζουν την εικόνα του σώματος και την αυτοεκτίμηση

Το παρακάτω διασκευασμένο άρθρο δημοσιεύθηκε στις 10 Ιουνίου 2019 στον ιστοχώρο www.athinodromio.gr από την ψυχολόγο Ιάννη Δημητροπούλου. Αναφέρεται στον τρόπο που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επιδρούν στην αντίληψη που έχουν οι έφηβοι για την εξωτερική εμφάνιση και την αυτοεκτίμησή τους.

Καθημερινά οι νέοι εκτίθενται σε χιλιάδες εικόνες μέσω της τεχνολογίας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Αυτές τις εικόνες σταδιακά και ασυνείδητα αρχίζουν να τις χρησιμοποιούν σαν προσωπικά σημεία αναφοράς. Στην εφηβεία είναι δύσκολο οι νέοι να αντιληφθούν τη διαφορά μεταξύ της πραγματικής εικόνας του σώματος που αντανακλάται στον καθρέφτη και της μη ρεαλιστικής εικόνας που βλέπουν στα δημόσια/διάσημα πρόσωπα. Μπορεί γνωστικά να αντιλαμβάνονται αυτήν τη διαφορά, όμως συναισθηματικά και μετέπειτα στη συμπεριφορά φαίνεται να τους επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό. Έτσι καταλήγουν να διαμορφώνουν μια αρνητική εικόνα του σώματός τους και ψάχνουν να βρουν τρόπους, ώστε να ανταποκριθούν σε αυτά τα πρότυπα και να νιώσουν αποδεκτοί από το κοινωνικό σύνολο.[...]

Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης φαίνεται να συνδέεται με την αρνητική εικόνα σώματος στους νέους ανθρώπους. Η αρνητική αυτή αντίληψη για το σώμα οδηγεί σε συμπεριφορές, όπως αυστηρή δίαιτα, συχνή παρακολούθηση σωματικού βάρους, έντονη επιθυμία για πολύ αδύνατο σώμα και μια τάση να αντιμετωπίζεται το σώμα ως ένα αντικείμενο προς βελτίωση και όχι ως ζωντανός οργανισμός. Παρ' όλα αυτά, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν αποτελούν την αιτία που προκαλεί διατροφικές διαταραχές στους νέους. Αποτελεί σαφώς όμως παράγοντα που φαίνεται να επηρεάζει την εκτίμηση

για την εμφάνισή τους και κυρίως στη δημιουργία μιας λανθασμένης εικόνας σώματος.[...]

Ιστοσελίδες, όπως το Facebook και το Instagram, δείχνουν καθημερινά στους εφήβους μια πληθώρα από εικόνες και βίντεο οι οποίες απεικονίζουν τους ανθρώπους στην καλύτερή τους, εξωραϊσμένη εκδοχή, όπου ζούνε μια «τέλεια» ζωή, την οποία και οι έφηβοι φαίνεται να ζηλεύουν και να επιθυμούν. Αυτή η διαρκής έκθεση σε αυτήν την ηλικία μάλιστα είναι αρκετά επικίνδυνη καθώς νευροαναπτυξιακά οι νέοι παρουσιάζουν μειωμένη ικανότητα για σωστή κρίση και φαίνεται ο εγκέφαλος να αντιλαμβάνεται αυτό που βλέπει σαν πραγματικότητα, ακόμα κι αν πιστεύουν οι νέοι ότι μπορεί αυτές οι εικόνες να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα.

Οι έφηβοι αναζητούν στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης επιβεβαίωση για την εμφάνισή τους, για τα ρούχα που επιλέγουν, ακόμα και για τους ανθρώπους που επιλέγουν να έχουν δίπλα τους. Τα λεγόμενα «likes¹» του Facebook² και του Instagram³ δημιουργούν μια επιθυμία για αποδοχή και οδηγούν τα νεαρά κυρίως άτομα να μιμούνται, να συγκρίνουν και να προβάλλουν τον εαυτό τους με βάση την προβολή διάσημων προσώπων και μοντέλων, τα οποία και θέλουν να τα μιμηθούν και να τους μοιάσουν σε επίπεδο «επιθυμητότητας» και αποδοχής.[...]

A3. Στο κείμενο προβάλλεται η άποψη ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζουν αρνητικά την αντίληψη που έχουν οι νέοι για την εικόνα τους. Ποιοι είναι οι λόγοι που, κατά τη γνώμη σου, οδηγούν σε μια τέτοια συμπεριφορά; Θεωρείς πως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαμορφώνουν μόνο την εμφάνιση ή και τον τρόπο που σκέφτονται και ενεργούν τα άτομα της ηλικίας σου; Να αναπτύξεις τις απόψεις σου σε ένα άρθρο 200- 250 λέξεων που θα δημοσιευθεί στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου σου.

Μονάδες 25

¹ θετικά σχόλια

²πλάτφορμα κοινωνικής δικτύωσης

³εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ANTON ΤΣΕΧΩΦ (1860- 1904)

Ο παραμορφωτικός καθρέφτης

Το απόσπασμα που ακολουθεί ανήκει στα πρώιμα έργα του Άντον Τσέχωφ, Ρώσου θεατρικού συγγραφέα και διηγηματογράφου. Δημοσιεύθηκε το 1882.

Μπήκαμε με τη γυναίκα μου στο σαλόνι. [...] Ρίξτε μια ματιά, για παράδειγμα, σε αυτή τη γριά, την προγιαγιά μου. Αυτή η άσχημη, τερατώδης γυναίκα έχει τη δική της, πολύ ενδιαφέρουσα ιστορία. «Βλέπεις, -ρώτησα τη γυναίκα μου,- βλέπεις τον καθρέφτη που κρέμεται εκεί στη γωνία;»

«Αυτός ο καθρέφτης έχει μαγικές ιδιότητες: κατέστρεψε την προγιαγιά μου. Πλήρωσε γι' αυτόν ένα τεράστιο ποσό και δεν τον αποχωρίστηκε μέχρι τον θάνατό της. Κοιταζότανε σ' αυτόν μέρα και νύχτα, δεν σταματούσε να κοιτάζεται, ακόμα κι αν έπινε ή έτρωγε. Ξάπλωνε να κοιμηθεί, και κάθε φορά τον έπαιρνε μαζί της στο κρεβάτι και, πεθαίνοντας, ζήτησε να τον βάλουν μαζί της στο φέρετρο.»

«Ήταν κοκέτα;» – με ρώτησε η σύζυγος.

«Ας το υποθέσουμε. Αλλά δεν είχε άλλους καθρέφτες; Γιατί της άρεσε τόσο πολύ ο συγκεκριμένος και όχι κάποιος άλλος; Μήπως δεν είχε καλύτερους καθρέφτες; Όχι, εδώ, γλυκιά μου, κρύβεται κάποιο φοβερό μυστικό.» [...]

Καθάρισα τη σκόνη από τον καθρέφτη, κοίταξα μέσα και χασκογέλασα. Ο καθρέφτης ήταν παραμορφωτικός και η φυσιognωμία μου αλλοιωνόταν από όλες τις μεριές: η μύτη μου κατέληγε στο αριστερό μάγουλο και το πηγούνι διπλασιασμένο σκαρφάλωνε στο πλάι. «Περίεργο γούστο είχε η προγιαγιά μου!» -είπα. Η γυναίκα μου πλησίασε διστακτικά στον καθρέφτη, κοίταξε κι εκείνη μέσα και την ίδια ακριβώς στιγμή συνέβη κάτι φοβερό. Χλόμιασε, άρχισε να τρέμει όλο της το σώμα και στρίγκλιξε. [...]

Πήρα τη γυναίκα μου, την αγκάλιασα και την οδήγησα έξω από το σπίτι των προγόνων μου.

Ξύπνησε μόνο την άλλη μέρα το βράδυ.

– Τον καθρέφτη! Δώστε μου τον καθρέφτη! έλεγε, έχοντας συνέλθει.

– Πού είναι ο καθρέφτης;

Για μια ολόκληρη εβδομάδα δεν έπινε, δεν έτρωγε, δεν κοιμόταν και όλο ζητούσε να της φέρουν τον καθρέφτη. Έκλαιγε με λυγμούς, μάδαγε τα μαλλιά της, στριφογύριζε και, εντέλει, όταν ο γιατρός ανακοίνωσε ότι μπορεί να πεθάνει από την εξάντληση και ότι η κατάστασή της ήταν εξαιρετικά επικίνδυνη, εγώ, εξουδετερώνοντας τον φόβο μου, ξανακατέβηκα κάτω και της έφερα από εκεί τον καθρέφτη της προγιαγιάς μου. Βλέποντάς τον, έσκασε στα γέλια από ευτυχία, μετά τον άρπαξε, τον φιλούσε και άρχισε να τον κοιτάζει επίμονα. Και να που πέρασαν περισσότερα από δέκα χρόνια και εξακολουθεί ακόμα να κοιτάζεται στον καθρέφτη και δεν σταματάει ούτε μια στιγμή.

– Εγώ είμαι αυτή; ψιθυρίζει και στο πρόσωπό της μαζί με το κοκκίνισμα ακτινοβολεί μια έκφραση ευδαιμονίας και απόλαυσης. – Ναι, εγώ είμαι! Οι πάντες, εκτός από αυτόν τον καθρέφτη, ψεύδονται! Οι άνθρωποι λένε ψέματα, ο άνδρας μου λέει ψέματα! [...]

Μια φορά, καθώς στεκόμουν πίσω από τη γυναίκα μου, κοίταξα τυχαία στον καθρέφτη και ανακάλυψα το φοβερό μυστικό. Στον καθρέφτη είδα μια γυναίκα με εκθαμβωτική ομορφιά, την οποία δεν είχα γνωρίσει ποτέ στη ζωή μου. Ήταν ένα θαύμα της φύσης, μια αρμονία ομορφιάς. Αλλά τι ήταν αυτό; Γιατί η άσχημη, αδέξια γυναίκα μου στον καθρέφτη φαινόταν τόσο όμορφη; Γιατί;

Επειδή ο παραμορφωτικός καθρέφτης καμπύλωνε το άσχημο πρόσωπο της συζύγου μου σε όλες τις πλευρές και από αυτή την αλλαγή των χαρακτηριστικών, έγινε τυχαία όμορφη. Και τώρα οι δύο μας, εγώ και η γυναίκα μου, καθόμαστε μπροστά στον καθρέφτη και χωρίς να χάνουμε ούτε ένα λεπτό, τον κοιτάζουμε.[...]Και η γυναίκα μου ψιθυρίζει με σιγουριά:

– Τι όμορφη που είμαι!

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο καθρέφτης είναι ένα αντικείμενο που αποκαλύπτει την αλήθεια για την εικόνα των ανθρώπων. Ποια είναι η αντίληψη που έχουν οι γυναίκες –

ηρωίδες για τον εαυτό τους μέσα από αυτόν; Στις μέρες μας τι λειτουργεί ως «καθρέφτης» για την εικόνα των ατόμων της ηλικίας σου και σε ποιο βαθμό επηρεάζει την ψυχολογία και τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους;

ή

2. Να υποθέσεις ότι ο σύζυγος σπάει κατά λάθος τον αγαπημένο καθρέφτη της προγιαγιάς και της γυναίκας του. Να γράψεις τον διάλογο που φαντάζεσαι ότι ακολουθεί ανάμεσα στους δύο συζύγους.

Μονάδες 25